

Let izhaja v 8 mesecih L. 1. 050 vč. v široki oamrtnici. Medelika. Naročnina: celo leto L. 70.—, v 1/2 letu L. 40.—, 3. 20.—. Oglaš. trgovske in obr. 1.20, oglaš. d. 1.20, za besedo, najmanj L. 3.

EDINOST

Uredništvo in upravljalstvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopolni naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglaš. redakciji in denar pa upravljalstvu. Rokopisi se ne vračajo. Neprankirani pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarna „Edinost“ Poduredništvo v Gorici: ulica Glušče Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 827. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Perle.

Ali splošna Družba narodov ali ožja zveza evropskih držav?

Po neuspehu zadnjega izrednega zasedanja Družbe narodov v Ženevi se v mnogih straneh Evrope, pa tudi v Ameriki, opažajo znaki nezaupanja napram Angliji, češ da tudi v Družbi narodov, kakor vedno, igra neiskreno zavratno vlogo. Oglašajo se politiki in državniki, ki propagirajo zato »vseevropski sistem«, idejo ujedinjenja evropskih držav.

Med drugimi se je oglašil grof Coudenhove, ki se tudi zavzema za tako ujedinjenje evropskih držav. Toda ob izključitvi Anglije in Rusije. Ta ideja pa je — kar mora biti jasno vsakomur — ne samo neizvedljiva, marveč bi še bolj komplicirala itak že težko vprašanje ujedinjenja evropskih držav.

Pod naslovom »Narodna država in Družba narodov«, misli o poslanstvu Nemčije pa je izšla zadnje čase tudi kaj zanimiva knjiga. Njenemu nemškemu piscu ni pred oči Družba narodov, ki bi zajemala ves svet, marveč ožja tvorba — organizacija evropskih držav. Po pisčevem mnenju je Locarno še le začetek novega razvoja, ki naj bi mu bil cilj: strnitev evropskih narodov. Nemška vnanja politika naj si usvoji ta cilj, ker to da je edina pot, ki more čim hitreje dovesti do razveljavitve versailleske pogodbe. Če se ne uberejo smeri take mirovne politike, je po pisčevem uverjenju poguba Zapada neizbežna. Kajti — vprašuje — kaj drugačija bi bila nova vojna, nego poguba vseh udeležencev te vojne same?

V tem svojem uverjenju vidi pisec (Wilhelm Heile) v strnitvi evropskih držav edino rešitev. Ugodno pa se razlikuje od grofa Coudenhove s tem, da hoče pritegniti tudi Anglijo v bodoče ujedinjene evropske države. Vidi celo v Angliji voditeljico zapadnega sveta in pravi, da možnost take evropske strnitve dokazuje zgodovina nemškega ujedinjenja, ko se je uresničil problem, ki se je tudi zdel neizvedljiv. Trdi, da bi se v širšem evropskem okviru Zveze držav načelo samoodločbe narodov moglo združiti s federativnim načelom.

Profesor dr. Walter Goetz, član nemškega državnega zbora, ki v »Berliner Tageblatt«-u razpravlja o knjigi Heileja, pa naglašja, da odprava dinastij sicer odstranja prejšnje zapreke, vprašuje pa, ali ne bodo demokratične državne organizacije morda ravno tako potrebovale varstva svoje suverenitete, svojega ugleda in svojih mej, kakor so ga potrebovale stare dinastije. To so zapreke, na katere tudi idealist ne sme pozabljati: pot do zaželenega cilja ne bo lahka. Dalje opozarja prof. Goetz pisca knjige, da je vendar le nekoliko v zmoti, če vidi zapreke le pri državnikih in ne tudi pri narodih. Pisec ne veruje v sovraštvo francoskega naroda proti nemškemu in obratno, in meni, da le državniki in generali ustvarjajo taka sovražna razpoloženja. Dr. Goetz vprašuje: ali pa bi državniki in generali mogli priti do velike delavnosti, če bi ne bili naravni odsevi ljudskih sil in ljudskih mnenj? Kako bi mogla sicer — vprašuje dalje — na pr. Francija — pa naj je bila že kraljevstvo, cesar, ali republika — skozi stoletja tirati eno in isto ekspanzivno politiko? V vsakem narodu so — pravi dr. Goetz — tendence, ki se jih ne zavedajo vsi, ki pa vendar učinkujejo na vse. Ali dobi te na pr. — govorimo vedno z Goetzom — Francoza, s katerim bi mogli objektivno govoriti o alžasko-lotarinškem vprašanju?

Dr. Goetz se pa pridružuje mnenju Heileja, da bo skupna beda najmočnejši vzrok za strnitev. In sicer skupna gospodarska stiska napram američkemu tekmovanju, in pa politična napram možnostim nove vojne. Iz lastne volje in idealizma težko da bi evropski narodi prišli do spoznanja.

Heile vidi v izvedbi pravice narodov do samoodločbe pot do cilja. Meje da izgubijo s tem svojo veljavo in narodi ne bodo videli več svojih političnih in gospodarskih koristi v tem, kako se raztezajo njih meje, ker jih bosta spajali carinska unija in zveza. Zato sodi Heile, da je možen sporazum Nemčije s Poljsko glede koridora in s Čehoslovasko ob vprašanju nemških manjšin ter da more priti do priključitve Avstrije k Nemčiji. Evropska carinska unija bi pripravila podlago za vse nadaljnje.

Prof. dr. Goetz meni, da je po neuspehu v Ženevi razpoloženje za ožjo Zvezo evropskih držav morda ugodnejše, nego poprej. Ob splošni Družbi narodov se mu vidi namreč neznosno, da se more kaka južnoameriška država drugega reda odločiti vtičati v kako evropsko odločitev najdalekosežnejše pomembnosti. Veliko lažje da se morejo sporazumeti evropski narodi med seboj, kakor kažejo kompromisni predlogi v Ženevi. Zato sodi dr. Goetz, da si program Coudenhove - Heile utegne

zadobiti novih prijateljev na škodo splošne Družbe narodov, ker je to ideja zadel v Ženevi hud udarec. Nasprotniki Družbe narodov bodo uporabljali to priliko za dokazovanje nesposobnosti za delovanje in Goetz pričakuje, da bodo celo Nemčiji šteli v veliko zaslugo, ker je razkrila to nesposobnost.

Uvodoma omenjena knjiga in komentar profesorja dr. Goetza načelnata torej zares veliko vprašanje: ali naj na mesto splošne svetovne Družbe narodov stopi ožja »Zveza evropskih držav« — »Vseevropa«. Tem čudnejše pa je, da se pisec Heile — v nasprotju z grofom Coudenhove, ki zahteva izključitev Anglije in Rusije — zavzema za pritegnitev Anglije v zvezo evropskih držav, dočim pa Rusije niti ne omenja, iz česar bi sledilo logično, da jo odklanja, ne da bi pomislil, da s tem sam odjemlje zvezi tisti vseevropski značaj, ki ga tako toplo in idealno pripoča.

Pisec omenjene nemške knjige je pač velik in pošten idealist, ali ne računa z obstoječimi realnostmi. Kako bi si mogel drugače domnevati vseevropsko zvezo držav brez številnih velike, militaristično silne in gospodarsko neizmerne Rusije? Ne vidi, kako vse evropske države stremijo za tem, da bi nadomestile gospodarske in politične stike z Rusijo. Neka druga resničnost je še, ki jo pisec prezira in ki pomeni, za sedaj vsaj, nepremagljivo zapreko proti uresnitvi njegovega ožjega ideala: dejstvo namreč, da vodilni činitelji evropskih držav — izvzemši Rusijo, ki pa tudi začenja spreminjati svoje stališče napram Družbi narodov — slej ko prej vidijo v tej mednarodni organizaciji instanco, ki bo mogla zadovoljno urejati razmerje med državami in narodi, o kateri pa priznavajo, da se mora primerno preosnovati in izpopolniti!

Delovni program ministrskega sveta

Ustanovitev državnega zavoda za izvoz Poslanik Bordonaro postal glavni ravnatelj v ministrstvu zunanjih zadev Sen Contarini podpredsednik zavoda za izvoz?

RIM, 27. Načelnik vlade on. Mussolini je imel danes razgovor z državnim podtajnikom on. Suardom. Razpravljala sta o delovnem programu ministrskega sveta, ki bo imel svojo prvo sejo 30. t. m.

Na tem zasedanju se bo ministrski svet bavil tudi z nekaterimi ukrepi, ki se tičejo ministrstva za zrakoplovstvo. Radi te zadeve je načelnik vlade imel včeraj v palači Chigi daljšo konferenco z ministrom za zrakoplovstvo gen. Bonzani, načelnik štaba za zrakoplovstvo general Piccio in finančni minister on. Volpi. Kakor pravijo v uradnih krogih, bo ministrski svet definitivno odobril tudi načrt za ustanovitev državnega zavoda za izvoz, ki je bil načeloma sprejet že na zadnjem zasedanju. Ta načrt so ravnokar izdelali v vseh podrobnostih tehnični strokovnjaki. Ker je ustanovitev državnega zavoda za izvoz izredno velikega pomena spriče dosedanje neugodne trgovske bilance, bo stopil to zadnji načrt v veljavo čimprej potem, ko odloka zakona. Vodstvo državnega zavoda za izvoz bo poverjeno polnomočni ministru dr. Albertu Pirelliju, kateremu bo prideleni posvetovalen odbor, obstoječ iz najsposobnejših zastopnikov poljedelstva, industrije, trgovine in bank.

RIM, 27. Dosedanji italijanski poslanik Bordonaro na Dunaju, ki je prispel semkaj pred nekoliko dnevi, je prevzel glavno ravnateljstvo v ministrstvu zunanjih zadev. Senator Contarini je odstopil od tega visokega mesta iz zdravstvenih razlogov. Contarini je veljal v italijanskih diplomatskih krogih za izvrstnega poznavalca jadranskih in vzhodnih vprašanj.

Italijansko poslanništvo na Dunaju bo začasno vodil poslanski svetnik komendantur Auriti. Poučeni krogi zatrjujejo, da bo senator Contarini postal podpredsednik državnega zavoda za izvoz.

Nj. Vel. kralj v S. Rossore

PISA, 27. Ob 14.35 je prispel s posebnim vlakom na kolodvor Porta Nuova Nj. Vel. kralj v spremstvu gen. Cittadinija in min. kralj. hiše conte Mattioli Pasqualinija. Kralj je nadaljeval pot v S. Rossore z avtomobilom.

Viola in Malacra v Milano

MILAN, 27. V Matteottijevem procesu oproščena Viola in Malacra sta prispela semkaj iz Chietija včeraj ob 23.55. Bila sta takoj odvedena v zapor. Tu bo moral Viola odsedeti 18 mesecev radi sleparskega konkurza; za Malacro pa je bila izdana tiralica, ker je zapleten v konkurz bankirjev Spinelli. Zagovarjati se bo moral pred sodiščem radi poneverjenja.

Amundsen v Rimu

RIM, 27. Sinoči je prispel semkaj raziskovalec severnega tečaja Amundsen, da prevzame zrakoplov »N 1«, s katerim bo poletel na severni tečaj. Predaja zrakoplova se bo izvršila na svečan način prihodnji ponedeljek na letališču Ciampino.

Bivši socialistični poslanec

zgubila italijansko državljanstvo radi protifašistiške propagande v inozemstvu

RIM, 27. Na podlagi včerajšnjega kr. odloka je bilo odvzeto italijansko državljanstvo in zaplenjeno premoženje bivšemu socialističnemu poslancu Vacirca Vincenzu in Tonello Angelu.

Bivši poslanec Vacirca Vincenzo vrši v New-Yorku že nekaj časa srdito propagando proti fašizmu in italijanski državi. Tamkaj izdaja tudi protifašistiški dnevnik za italijanske delavce. V tem listu je bivši poslanec Vacirca orisal fašiste kot zločinsko družalo.

Bivši socialistični poslanec Tonello Angelo je urednik socialističnega dnevnika »Libera Stampa« v Luganu, ki vodi strastno kampanjo proti Mussoliniju in fašizmu.

On. Farinacci častnik odveta

RIM, 27. Glavni tajnik udruženja intelektualcev odv. Di Giacomo in tajnik sindakata odveta odv. Brofferio sta izročila on. Farinacciju častno izkaznico sindakata rimskih odveta in državnih pravdnikov.

V torek se sestane veliki fašistovski svet

RIM, 27. Fašistovski tiskovni urad javlja, da se bo veliki fašistovski svet sestel prihodnji torek dne 30. t. m. v palači Chigi.

Stojadinovič o finančnem položaju Jugoslavije

225 milijonov prebitka v državnem proračunu

BEOGRAD, 27. (Izv.) Danes dopoldne pred sejo narodne skupščine se je sestel odbor za določitev delegatov za interparlamentarno konferenco, ki se bo vršila maja meseca v Londonu in ki bo razpravljala o mednarodni trgovini in gospodarstvu. Radi maloštevilne udeležbe radikalov je opozicija dobila večino in zahtevala zase 3 mandate, tako da bi vladni večini ostali na razpolago tudi 3 mandati. Ker se člani odbora niso mogli v tem vprašanju sporazumeti, je predsednik skupščine sistiral volitve.

Na seji narodne skupščine, katera je sledila, je podal finančni minister Stojadinovič svoj ekspozé o stanju jugoslovenskih financ. Vobče se je danes Stojadinovič po svojem povratku iz inozemstva prvič pojavil v narodni skupščini, ki je bila za to priliko zelo dobro obiskana.

Minister Stojadinovič se je predvsem dotaknil vprašanja ureditve vojnih dolgov Jugoslavije, ki dolguje Združenim državam 62,850.000 dolarjev, Angliji 32,283.743 funtov sterlingov in Franciji 1 milijardo 838,565.000 frankov. Celokupni vojni dolgovi Jugoslavije znašajo tedaj 15 milijard in 183 milijonov dinarjev. Glede svoje misije v Ameriki, Franciji in Angliji je Stojadinovič izjavil, da je dosegel povsod v inozemstvu značne uspehe, ki da so mnogo pripomogli k učvrstitvi dinarja na svetovnem trgu.

Kar se tiče državnega proračuna je finančni minister ugotovil, da znašajo njega izdatki 12 milijard 279,849.631 dinarjev, medtem ko dosegajo celokupni dohodki svoto 12 milijard in 504,392.516 dinarjev. Prebitke rednega državnega proračuna znaša tedaj 224.552.884 dinarjev.

Nato je finančni minister govoril o naknadnih kreditih k proračunu ter naglašal pri tem, da bo mogoče nekatere dopolnilne kredite kriti v okvirju omenjenega proračunskega prebitka.

Najprej je potreben kredit za izvedbo zakona o zemljeradniških kreditih v znesku 50 milijonov dinarjev, nadalje k zakonu o Obrtni banki v znesku 3% milijona, kredit za invalide 2 milijona in za izvedbo uradniškega zakona kredit 70 milijonov.

Končno je Stojadinovič govoril o rednih dohodkih in o stabilizaciji dinarja. Izjavil je, da bo takoj po zaključitvi proračunske debate predložil nar. skupščini zakon o izenačenju davkov.

vec Veljković dokazoval, da proračun ni v ravnotežju. Končno je črnogorski federalist Grijevič govoril o lokalnih potrebah Črne gore.

Nato je bila seja narodne skupščine zaključena. Jutri se bo debata o proračunu finančnega ministrstva nadaljevala.

Zakonski predlog o naknadnih kreditih

BEOGRAD, 27. (Izv.) Finančni minister Stojadinovič je predložil danes narodni skupščini zakonski predlog o naknadnih kreditih in o finančnem zakonu. Radi tega so se popoldne sestali načelniki opozicijskih strank Davidović, Korošec, Hrasnica in Joca Jovanović, ki so sklenili energično protestirati proti temu, da sta se ta dva zakonska predloga predložila naravnost narodni skupščini. Opozicijskeci zahtevajo, da se oba predloga najprej izročita finančnemu odboru nar. skupščine.

Demetris postane predsednik grške republike?

BEOGRAD, 27. Iz Aten poročajo, da so vse grške stranke edine glede izvolitve novega predsednika republike; volile bodo na to mesto bivšega ministra Demetrisa.

Demistija romunske vlade

BUKAREŠT, 27. Ministrski svet je sklenil, da je danes ob 16. uri Bratianu prečital v zbornici odlok o odgoditvi parlamenta, ob 18. uri pa predložil kralju ostavko celokupne vlade.

V političnih krogih domnevajo, da bo novo vlado dala nacionalistična stranka; predsedoval bi ji Maniu. Sinoči so se liberalni parlamentarci zbrali pri banketu. Nastopilo je več govornikov, ki so razpravljali o delu, katero je izvršila vlada v zadnjih štirih letih.

Položaj francoske vlade se hojlja?

Možnosti sprave med finančnim ministrom in parlamentarno finančno komisijo

PARIZ, 27. Danes se sestane ministrski svet, ki ima sklepati o možnostih poravnave med finančnim ministrom in finančno komisijo poslanske zbornice. Po včerajšnjih treh sejah te komisije so postali izgleadi za uspeh boljši. Skupine levih demokratov, radikalov in radikalnih socialistov senata so enoglasno sprejele resolucijo, s katero potrjujejo potrebo čimprejšnjega izglasovanja finančnih ukrepov ter izražajo željo, da bi poslanska zbornica te ukrepe takoj predala senatu, ki bi potem ne zaključil svojega sedanjega zasedanja, dokler bi istih ne izglasoval.

PARIZ, 27. Ministrski svet je soglasno odobril ekspozé finančnega ministra Péreta glede možnosti sporazuma s finančno komisijo. Minister Péret dela na to, da bi dosegel uravnoteženje proračuna še pred 31. t. m.

Finančna komisija je s 15 glasovi proti 7 odobrila dodatek poslanca Margaineja, ki je predlagal uvedbo monopola petroleja in sladkorja. Pet poslancev se je vzdržalo glasovanja.

Avstrijski kancelar Ramek v Berlinu

BERLIN, 27. Včeraj jutraj je prispel semkaj kancelar Ramek v spremstvu generalnega tajnika ministrstva za zunanje zadeve Petra in sekijskega načelnika Schullerja. Predsednik rajha Hindenburg je priredil danes na čast Rameku obed, katerega so se med drugimi udeležili papeški nuncij, avstrijski poslanik v Berlinu in razni ministri Nemčije.

Rajhsbanka znižala eskomptno mero

BERLIN, 27. Nemška državna banka je znižala eskomptno mero na 7% in obrestno mero lombarda na 8%.

Padanja brezposelnosti v Nemčiji

BERLIN, 27. V prvi polovici marca meseca je število brezposelnih padlo za 2% radi začetka dela na polju.

Bivši kancelar Fehrenbach umrl

BERLIN, 27. Državni zbor je prejel iz Freiburga v Breisgauu poročilo, da je bivši državni kancelar Fehrenbach danes opoldne umrl.

Romunsko-poljska zveza

BUKAREŠT, 27. Danes sta zunanji minister Duca in tukajšnji poslanik Poljske Velovetty podpisala zvezno pogodbo med Romunijo in Poljsko.

Velik požar pri Vilni

VARSAVA, 27. Pri Sluku v vilinskem okraju je izbruhnil strahovit požar. Osemsto hiš je v ognju; ranjenih je kakih sto ljudi.

V Varšavi pričakujejo podrobnostih vesti.

Čang-Tso-Linov pohod na Peking

PEKING, 27. Združena vojska generalov Čang-Tso-Lina in Wu-Pej-Fuja vztrajno prodira proti Pekingu. Okolniti vlak Li-Cing-Linove vojske, ki ga vodijo beli Rusi, je včeraj jutraj napadel nacionalne čete, ki so se nahajale kakih 30 milj od Pekinga.

Kraljevski princ kot tihotapec

PARIZ, 27. Kakor poroča »Petit Parisien«, so prišli stražniki pri San Antonio ob španski meji Louisa Orleansa-Bourbonskega, sorodnika španskega kralja Alfonza XIII., ki je hotel preoblečen v žensko vtihotapiti na Špansko razne prepovedane stvari, največ kokain. Ta član španske dinastije je precej eksaltiran človek in je radi svojih ponovnih pustolovščin zgubil naslov španskega infanta.

Pred novo ofenzivo Abd-El-Krima

PARIZ, 27. »Journal« poroča iz Rabata: Abd-El-Krim je predsedoval vojnemu svetu, na katerem se je sklenilo obnoviti sovražnosti. Del rifanske vojske je že začel prodirati proti Geblu Radisu in proti fronti gore Pionu. Potrjuje se, da je dospelo več aeroplanov na rifansko bojišče. Francoski avijatiki so dobili nalogo, da naj bodo pripravljeni za vsak slučaj.

Avstrijsko-čehoslovaška pogodba odobrena

DUNAJ, 27. Poslanska zbornica je soglasno odobrila arbitražno pogodbo med Avstrijo in Čehoslovasko.

Pismo iz Rima

RIM, dne 26. marca.

(Od našega rimskega dopisnika)

Italija : Jugoslavija - Po Matteottijevem procesu - Benito Mussolini - Izpoved generala Brusilova - Slečena šansonetka

Po poslednjem obisku jugoslovenskega zunanega ministra v Rimu so se širila tudi v italijanskem časopisju najrazličnejša uganjanja o političnem pomenu tega obiska. Govorilo se je o dodatni pogodbi k že obstoječi prijateljski pogodbi in celo o vojaški konvenciji med obema državama. Pisalo se je o novem srednjeevropskem Lokarnu, o balkanskem Lokarnu, o železnem obroču, v katerega se hoče stisniti Nemčijo in tudi o razbitju Male antante. V zvezi z Ninčevim obiskom je bil napovedan tudi skorajšnji rimski obisk jugoslovenskega kraljevega para, ki bi se imel izvršiti že nekaj meseca aprila.

Vse te vesti in domneve pa so se izkazale za skrajno pretirane in tudi neosnovane. Da so se sploh mogle pojaviti v taki obliki, je treba iskati predvsem razlage v duševnem razpoloženju italijanske in tudi evropske politične javnosti, ki je vladalo za časa Ninčevega obiska v Rimu. Italijanska politična javnost je bila takrat še vedno razdražena od velikega političnega dvoboja, ki se je malo prej odigral med Italijo in Nemčijo. In baš to razdraženje je veliko prispevalo k onim pretiranim stvam in domnevam o velikem in dalekosežnem pomenu Ninčevega obiska.

Sedaj pa, ko se je razdraženje in razburjenje napram Nemčiji že skoraj popolnoma poleglo, se že opaža znaten preokret v italijanski politični javnosti. Ravno oni režimski listi, ki so se pred kratkim najbolj divjali proti Nemčiji, povdarjajo sedaj, da imata Italija in Nemčija mnogo skupnih interesov in mnogo skupnih potov, ki ju združujejo. Zato si žele zopetnega zblizanja med obema državama.

Ze iz tega preokreta italijanskega javnega mnenja sledi, da Ninčev rimski obisk ni nikakor imel onih dalekosežnih posledic, katere so mu prvotno pripisovali. Ravnotako se je izkazala za neosnovano tudi vest o skorajšnjem obisku jugoslovenskega kraljevega para v Rimu. Gotovo je sicer, da je ta obisk že dalj časa nameravan, nikakor pa še ni določeno, kdaj da se bo vršil, vsekakor pa gotovo ne pred jesenjo.

Kakor je že »Edinost« obširno poročala, je bil v sredo zaključen pred poroto v Chietiju proces radi umora poslanca Matteottija z obsojdo Duminija, Poveromo in Volpija, ki bodo že tekom meseca junija prestali svojo kazen ter izpušeni na svobodo. Citatelje »Edinosti« pa bo ugojilo zanimati, kako neki je zasledovala tukajšnja javnost ta proces, ki je svoječasno vzbudil toliko hrupa in šuma v časopisju in toliko pretresljajev v političnem življenju Italije.

Italijanska javnost je zasledovala Matteottijev proces z veliko ravnodušnostjo. Prav lahko trdimo, da je bilo zanimanje italijanske javnosti za druge procese radi umorov, ki niso imeli nikakega političnega ozadja, morda mnogo večje nego za Matteottijev proces. V Chietiju so poslali svoje posebne poročevalce samo filofašistiški listi, niso pa jih poslali fašistovski in opozicijski listi, ki so se omejevali samo na priobčevanje poročil agencije Stefani. Seveda so bili razlogi za podobno postopanje pri fašistovskih listih različni od onih opozicijskih listov.

Kakor je deloma namignil tudi državni pravdnik, je proces izgubil veliko na svoji zanimivosti radi odstopa civilne stranke (vdove Matteottijevje), ki je pred pričetkom procesa poslala predsedniku porotnega sodnega dvora 11-

smo, v katerem navaja razloge za ta svoj korak. Besedilo tega pisma je bilo sicer objavljeno v angleškem časopisu «Times» in drugih inozemskih časopisih, ali predsednik porote očitno ni smatral za uместno, da se to pismo prečita ob pričetku razprave.

Tudi razsodbo je sprejelo italijansko javno mnenje z veliko ravnodušnostjo. Od rimskih časopisov je prinesel edino fašistovski «Impero» neposredno pred razsodbo kratak komentar, v katerem ugotavlja z zadoščenjem ono veliko ravnodušnost k procesu, katero pripisuje predvsem dvema okolnostima: da italijansko ljudstvo popolnoma zaupa v pravičnost sedanega režima in da ni našlo izražanja procesa v politične svrhe opozicije v njem nikakega odmeva. K temu komentarju fašistovskega lista pripominja «Voce Repubblicana», da se ravnodušnost italijanskega ljudstva napram ravnokar dokončanemu procesu lahko tolmači na razne načine.

Benito Mussolini! Kdo ne pozna diktatorja nove Italije?! Njegovo zunanost poznamo vsi, ako ne osebno, pa vsaj iz nešteti slik in fotografij. Ali kdo pa pozna njegovo duševnost?! Teh menda ne bo veliko in še ti se utegnejo v marsičem motiti. O njej bo zmagala več ali manj objektivno soditi šele zgodovina na podlagi njegovih dejanj, ko bodo izvršena in dokončana. Zato proč s podobnimi smelnimi poskusi!

Namen teh vrstic je samo ugotoviti oni velikanski čar, katerega izvaja močna osebnost italijanskega ministrskega predsednika na italijansko ljudstvo, ki prehaja naravnost v oboževanje, kakor precej nazorno pričata poleg drugih sledeča dva dogodka:

Fašistovski «Tevere» je prinesel dne 17. t. m. dopis nekega upokojenega učitelja z dežele, ki predlaga, da naj se na dan sv. Jožefa prekrsti Mussolini iz Vodje (Duce) v Odrašnika (Salvatore), zakaj kakor je Kristus odrešil svet od poganstva, tako je «Duce» odrešil Italijo od rdeče in bele nevarnosti. Zato naj se Mussolini ne imenuje več «Duce», ampak «Salvatore»!

V torek se je vršila v vili Borghese velika parada fašistovskega naraščanja, ki je defilirala pred Mussolini-jem. Kakor poroča isti «Tevere», ki prinaša obenem tudi fotografijo ganljivega dogodka, sta ob oni prilika dva visokošolca predrla kordon ter se približala Mussolini-ju ter mu poljubila roko. Kakor poroča list, je bil on. Mussolini vidno ganjen od nenavadnih izrazov vdanoosti.

Kakor pa ima vsaka solnčna stran tudi svojo senčno stran, tako ima tudi Mussolini pri vsem oboževanju tudi precej sovražnikov. Odkar je namreč vstopil v veljavni zakon, ki štiti tudi čast in ugled ministrskega predsednika, je bilo že več ljudi obsojenih na — navadno — 5 do 7 mesecev ječe radi žaljenja prvega ministra in med njimi celo en angleški farmaceut, ki pa je bil pozneje pomiloščen od kralja. Pred dnevi pa je bila vložena na visoki sodni dvor (senat) kazenska ovadba proti senatorju Luchini-ju, ker je v enem članku, priobčenem v «Rivista penale» težko žalil čast in ugled prvega ministra. Razprava, ki bo vsekakor zanimiva že radi prizadetih oseb, se bo najbrže vršila po zaključku prihodnjega zakonodajnega zasedanja italijanskega senata.

Je že pač taka usoda vseh velikih ljudi, da imajo poleg velikega števila oboževalcev tudi znatno število sovražnikov.

Novinar Carlo Stelluti Scala je objavil v večeršnjih številki rimskega «Giornale d'Italia» interview, katerega je imel po leti 1. 1922 v Moskvi z generalom Brusilovim, a ga ni smel objaviti za življenja generala, ker je bil nato vezan s prisego. Kakor znano, je zmagoviti ruski general prestopil po oktobrski revoluciji v službo boljševikov. Razen raznih drugih izjav napram italijanskemu novinarju so posebno zanimive one njegove izjave, s katerimi opravičuje ta svoj korak in ki obsegajo nekako politično veroizpovedanje slavnega vojskovodje.

«Kaj sem jaz?» vzklika Brusilov. «Vojak. Kot tak sem sledil svojem prepričanju in glasu svojega srca, srca vojaka, ki je vedno pripravljen izpolniti svojo dolžnost. V trenutku, ki je bil odločen za mojo domovino, nisem smel omahovati. Jaz sem človek s častjo, ki je vdan carju, domovini in lastni družini. Carja ni več: prestol se je zrušil. Kje je car? Kdo je car? Tega mi ne vemo. Od naše prisige smo odvezani. Carja ni več, toda Rusija je še vedno».

«Tudi sedanji politični režim se bo zrušil. Toda — češ, — toda danes, je predstavljal in predstavlja Rusijo. V trenutku nevarnosti sem ponudil svoje sodelovanje za rešitev Rusije pred tujcem. Zapomnite si: pred tujcem. Nič drugega».

«Kaj me briga politika? Jaz sem vojak. Videl sem, da je na zemljo svete Rusije udrl sovražnik: in jaz sem hitel na pomoč, zvest svoj dolžnosti».

V ostalem je general opravičeval svoj korak tudi z obveznostjo napram svoji družini, pripominjajoč ob koncu, da je navzlic vsemu temu moral prestati marsikako bridkost in marsikako izživljanje radi nezaupljivosti boljševiškega režima.

Kakor zatrjuje italijanski novinar, mu je dovolil, general Brusilov razgo-

vor le pod pogojem, da ga objavi šele po njegovi smrti, ker se je očitno bal boljševiške reakcije. Kakor zatrjuje Brusilov v tem razgovoru, se je bil sprijaznil s boljševiškim režimom deloma tudi iz obzirov do svoje družine, da jo obvaruje pred bedo. General Brusilov je sedaj mrtov, ali živa je še vedno njegova vdova, kateri je boljševiški režim podelil pokojnino. Ni bila morda zato preuranjena objava tega razgovora, ako se je v resnici vršil, o čemur ne smemo dvomiti, ker general Brusilov ga že ne more več dementirati?!

V varietéju «Sala Umberto» nastopa že dalj časa znamenita sansonетка Ana Fougez, ki je širom znana po svoji lepoti in po svojih krasnih toaletah. Veliko je število njenih občudovalcev in občudovalk, ki jo vidijo nastopati vsak večer v najrazličnejših, bajnih oblekah. Nekateri iz njenih elegantnih občudovalcev so se tako navdušili za njene toalete, da so v sredo ponoči udri v njeno gledališko garderobo ter odnesli vse njene tamkaj se nahajajoče obleke, med katerimi je bila ena iz hermelina, ena pa iz samih novejih peres, s katerimi se je šopirila mesto njihovih zakonitih lastnikov (nojev) krasna diva. Pod vtisom te nesreče, ki jo stane približno 100.000 lir, se je sladki obrazec dive precej skisal. Ali v njeni nesreči jo tolaži zavest, da predstavlja njena garderoba navzlic občutni izgubi, ki jo je doletela, še vedno lepi znesek pol milijona lir.

Pismo iz Jugoslavije

Ljubljana, 26. marca.

Z ekspozejem zunanjega ministra dr. Ninčiča se je večeraj popoldne pričela v skupščini debata o proračunu zunanjega ministrstva. Za ekspoze zunanjega ministra je vladalo povsod največje zanimanje in skupščina je bila zopet skoraj polnočevalno zbrana, kar je postalo pri obravnavi drugih proračunov že prava redkost.

Kak vtis je naredil ekspoze zunanjega ministra, danes še ni mogoče reči, ker prinašajo listi danes samo besedilo ekspozeja, dočim so si komentarje prihranili za na konec. Tudi debata v skupščini še ni toliko napredovala, da bi se moglo točno govoriti o vtisu dr. Ninčičevega ekspozeja. Eno pa je že danes gotovo. Vsi prijatelji miru morajo biti z dr. Ninčičevim govorom zadovoljni, zakaj rdeča nit vseh njegovih izjavanj je bil dokaz, da hoče Jugoslavija z vsemi svojimi sosedi živeti v najlepšem miru. Locarnski dil mora priti tudi na Balkan, to je bil feror dr. Ninčičevih izjavanj. In to je brezdvomno pozitivna stran dr. Ninčičevega govora in ta plat zasluži vse priznanje.

Pričakovalo se je, da bo podal dr. Ninčič obsežna pojasnila o svojih konferencah v Rimu, Parizu in Zenevi. Ta pričakovanja se niso uresničila. O teh stvareh niso izvedeli poslanci nič novega, temveč je bilo vse to večinoma že znano iz časopisov. Ravno dejstvo pa, da dr. Ninčič o teh svojih pogajanjih ni govoril, dokazuje, da pogajanja najbrže še niso toliko napredovala, da bi bila odkrita beseda že na mestu. Sicer pa je mogoče, da bo dr. Ninčič v svoji zaključni besedi, ko bo zunanje-politična razprava končana, govoril o teh vprašanjih.

Kot prvi je govoril po dr. Ninčičevem ekspozeju v imenu Jugoslovanskega kluba dr. Hohnjec. Toplo je nastopil zlasti za Jugoslovane v Italiji in Avstriji. Zanimiva so bila njega izjavljanja glede kompenzacij, ki bi jih morala Jugoslavija zahtevati za slučaj priključitve Avstrije k Nemčiji. Tako bi moral postati Radgona zopet jugoslovanska in meja bi se morala tako korigirati, da bi bila vsa železnica Spilje-Radgona v jugoslovanskih rokah. Ob enem pa je zahteval dr. Hohnjec izvedbo razorožitve, kar sigurno ni njegova prejšnja izjavljanja utrdilo. Zakaj razorožiti se in zahtevati obenem v slučaju avstrijske priključitve nov teritorij, to gotovo ni v skladu.

Mnogo bolj temperamentno ko dr. Hohnjec pa je nastopil Svetozar Pribičević. Očital je predvsem dr. Ninčiču premajhno odločnost, ki se vidi celo glede odnošajev do Avstrije. Treba je, da jugoslovanska vlada od Avstrije zahteva, da spoštuje pravice narodnih manjšin. Zanimiva so bila njegova izjavljanja glede Italije. Tudi on je za priateljstvo odnose z Italijo. Nepotrebnost pa je bilo, da je šel dr. Ninčič takoj po Mussolinijevem govoru o Brennerju v Rim, ker je s tem naredil vtis, kot da sme Italija demonstrirati z Jugoslavijo proti Nemčiji. Posl. Pribičević je pri tej priliki tudi poudarjal stanje Jugoslovenov v Italiji in izrazil nado, da bo Italija v tem pogledu dokazala, da je res prijateljsko razpoložena do Jugoslavije.

Ni pa pozabil Svetozar Pribičević vplesti v svoj govor tudi St. Radića, oziroma njegove prejšnje izjave o Italiji. Dasi to ni bilo ravno aktualno, vendar pa je bilo za vladne kroge precej neprijetno in to je tudi bil namen Pribičevega nastopa.

Zunanje-politična debata se nadaljuje in predvsem vlada zanimanje za govor dr. Voje Marinkovića in dr. Trumbića. Eno stvar pa je dokazal že sedanjí potek razprave. Ko je namreč govoril dr. Ninčič o Franciji, je skupščina priredila tople ovacije Franciji. Te ovacije so dokaz, da bo ostala jugosloven-

ska zunanja politika alej ko prej frankofilska in da bo njena glavna orientacija obrnjena proti Parizu.

Kakor je bilo veliko zanimanje za dr. Ninčičev ekspoze, tako pa bi bilo skoraj potnjenjeno vprašanje naše zunanje politike v ozadje. In to radi afere Radomir N. Pašić proti Dragiši Stojadinoviću.

Afera je nastala radi očitkov Dragiši Stojadinoviću, da je R. Pašić izkoristil položaj svojega očeta in posredoval za razne državne nabave. Na te očitke je Rade Pašić odgovoril s tožbo, a tudi s članki v «Politiki». Razvila se je med obema živahna polemika, ki je vedno bolj prešla na politično polje. Dragiša Stojadinović je namreč zet Ljube Jovanovića in njega je tudi vpletel v svoje članke Rade Pašić. Ker je radi tega odložil Ljuba Jovanović predsedništvo v odboru za proslavo osemdesetletnice Nikole Pašića, je postala afera čisto politična afera, kar poudarjajo vsi beograjski listi. Radikalni poslanci, na čelu jim predsednik Živković, so sicer hoteli to preprečiti, poudarjajoč, da se prepri sinov ne more tikaati očetov, toda vse kaže, da so ta prizadevanja brezuspešna in da je odločen boj med Nikolo Pašićem in Ljubo Jovanovićem pred durmi. Kdo bo v tem boju zmagal, je danes odveč govoriti. Ljuba Jovanović odklanja vsake izjave, Pašić pa že itak po svoji navadi, molči.

Pač pa je gotovo, da bo imel ta boj že v najkrajšem času vpliv na nadaljnji potek naše notranje politike. Že itak je bil položaj silno napet in kombinacija za kombinacijo je nastajala o skorajšnjih izpremeh v vladi. Spor med obema voditeljima radikalne stranke pa mora nujno povzročiti, da se res izvede rekonstrukcija vlade in z njo utrdi stališče vlade. Vse pa kaže, da do te rekonstrukcije vlade ne pride pred

izglasovanjem proračuna in da je sprejem proračuna zasiguran. Takoj po njegovem sprejemu pa moremo priti tudi do krize vlade, ki pa ne bo pomnila tudi krize sporazuma. Naj zmagata ali ona skupina radikalne vlade, pride na krmilo vendar v vsakem slučaju le vlada, ki bo imela za seboj večino Srbov in Hrvatov. V tem oziru se nam ni bati presenečenj in s sporazumom započeta notranja konsolidacija Jugoslavije se bo nadaljevala.

Politične vesti

URADNIŠKA VLADA IN POLITIČNE STRANKE V ČEHOSLOVAŠKI

S padom bivše vlade je razpadla tudi koalicijska stranka, na katero se je vlada oprlala. O stališču pa, ki ga zavzamejo posamezne stranke napram novi vladi, krožijo različna mnenja. Eni mislijo, da bodo za vladne predloge glasovale vse dosedanje koalicijske stranke, drugi pa trdijo celo, da bo nova vlada še trdnjša, ker da bo glasovala zanjo tudi do sedaj opozicijska slovaška ljudska stranka. Vsekako pa se pripravljata dve stranki v čehoslovaškem parlamentu za novo politiko: čehoslovaška socijalno-demokratska delavska in pa slovaška ljudska stranka. Ta zadnja s tem, da izstopa iz opozicije, ona prva pa s tem, da v nekaterih vprašanjih misli na opozicijo. Iz proglasa te stranke je razvidno, da socijalni demokratje želijo biti v nekakem svobodnem odnosu s koalicijo. Udeleževali se bodo vseh pogajanj, nočejo pa biti vezani s koalicijo. Nekateri listi rabijo za bodočo taktiko te stranke «blagohotna opozicija», kar morda najboljše označuje razmerje socijalne demokracije napram sedanji vladi strokovnjakov. Eno pa menda želijo vse stranke, to namreč, da bi bila sedanja uradniška vlada le začasna, prehodna in da bi ji zopet kmalu sledila parlamentarna vlada.

DNEVNE VESTI

Stanovanjsko vprašanje

Zanimanje tržaškega prefekta.

V petek se je vršil na tukajšnji prefekturi važen sestanek, ki ga je sklical tržaški prefekt gr. uff. Gasti s svojim pozivom na javne, bančne in industrijske institucije, o katerem smo že poročali — sestanek za rešitev vprašanja, ki kakor mora tlači tržaško prebivalstvo, in v prvi vrsti srednje in delavske sloje: za rešitev stanovanjskega vprašanja. Trenutek bi bil sedaj ugoden, ker je vlada določila s kr. odlokom zakonodajno 10. marca 1926 št. 388 svoto 100 milijonov lir, s katerimi bi pripeljala v razmerju 20% pri gradnji delavskih hiš s strani občin, avtonomnih zavodov ali juridičnih ustanov.

Sestanka so se poleg prefekta in tržaškega župana udeležili tudi številne druge osebnosti, zastopniki raznih gospodarskih, bančnih in industrijskih podjetij, ustanov, tiska itd. V svojem otvoritvenem govoru je prefekt gr. uff. Gasti obrazložil stanovanjske prilike v Trstu; pojasnil je, na kak način da misli vlada prispevati pri gradnji delavskih hiš, ter poudarjal, da je treba izkoristiti to priliko, ker bi se sicer delala krivica tržaškemu prebivalstvu. Delala je vse, kar je bilo v njegovi moči, da se čim prej ugodno reši vprašanje stanovanj, in ne bo njegova krivda, če se ne bo prišlo na tem sestanku do potrebnih odločitev. Dolžnost drugih ljudi in zavodov je sedaj, da store, kar jim njihova finančna moč dopušča. Zaveda se prav dobro načrta, posebno še, če se pomisli na skrčeni denarni obtok, vendar pa upa, da se bodo vse te težave dale premostiti; le dobre volje ne sme primanjkovati.

Župan, senator Pitacco, se je zahvalil prefektu za zanimanje, ki ga izkazuje za tržaško prebivalstvo. Občinski svetnik Fano je nato obrazložil načrt za zgradbo 500 stanovanj, za katere bi država prispevala s 6 milijoni. Stanovanja bi stala povprečno vsako po 50 liro; najemnik bi to svoto plačal deloma takoj, deloma pa v mesečnih obrokih od 220 do 475 lir, ter bi postal tako lastnik stanovanja. Dodal je, da bi potrební kapital nosil 5%—6 odstotne obresti. Zidala bi se stanovanja pri Sv. Soboti (140); na Sv. Vidu, v bližini ul. Naval, (198); v Rocolu in drugod.

Govorili so nato še nekateri drugi izmed zborovalcev o težkočah, ki jih je treba upoštevati. Nekaterim se zdi nemogoče, da bi se dalo zbrati 18 milijonov, ki so potrebni za izvedbo načrta. Po različnih predlogih in ugovorih, so zborovalci imenovali posebno komisijo, ki bo vprašanje podrobno proučila in vprašala razne zavode in ustanove, s kakšno svoto da bi bili pripravljeni sodelovati pri financiranju načrta; najkasneje do 1. aprila bo komisija podala svoje poročilo.

VII. obletnica žitizma

Danes praznuje fašizem VII. obletnico ustanovitve gibanja po sedanjem ministrskem predsedniku Mussoliniju. Tem povodom je izdal g. Mussolini na fašiste priloznostnosten proglas. Proslava se bo izvršila danes po vseh glavnih mestih pokrajin s paradami milice in s svečatenimi zborovanji. V Trstu se bo vršila parada na trgu Unità, kjer se zberejo oddelki milice ob 10.30. Ob 10.45 bodo oddelki predstavljeni generalu Monestiniu. Po ogledu bo milica defilirala in nato se poda z godbo na čelu preko trga Goldoni, akoli ul. Carducci in vialo XX Settembre k zborovanju v gledišču Rossetti, katero se začne ob 11. uri. Govoril bo g. Forges — Davanzati.

II. KONCERT «ILIRIJE»

Pevsko društvo «Ilirija» pri Sv. Jakobu je večeraj ponovilo svoj nedeljski koncert. Poznalo se je takoj, da je zbor tekom tedna marsikaj izpilil in izpopolnil, tako da je večerajšnji koncert, kar se prednašanja tiče, znatno nadkriljeval prvega. Tudi tisto neizbežno nesigurnost, ki se polasti vsakega pri prvem javnem nastopu, je zbor docela

obvladal; in tudi to je v veliki meri pripomoglo do popolnega uspeha, ki ga je večeraj žela «Ilirija».

Občinstva sicer ni bilo mnogo — in gotovo je bilo temu krivo slabo, deževno vreme —, kljub temu pa je večer v moralnem oziru docela uspel. Poslušalci so vsaki pesmi živahno aplavdirali in ob koncu je moral zbor dodati še II. Mokranjčev rukovet, ki je bil prav lepo izvajan; pri tej pesmi smo imeli tudi priliko občudovati zvonki bariton G. Kobala.

Upamo, da nam bo «Ilirija» v do glednem času še marsikaj lepega priredila.

Naša mladinska priloga

Današnja številka ima prilogo za mladino. Sestoji iz čtiva in domačih vaj. Čtivo je povzelo iz spisov naših najboljših pisateljev in pesnikov. Priobčujemo odlomke iz Meška, Jurčiča, Ketteja, Cankarja ter verze Župančiča in Albrehta. Mislimo, da s takim izbranim gradivom najprimerneje utešimo glad naše dece za dobrim čtivom.

Naša priloga je tako prirejena, da jo bo mogoče dati v roke tudi najmlajšim in pa bolj poslušnim, ki jim sicer črke ne gredo pregledno od rok. Posebno poslednjim je namenjena, saj je znano, da tvorijo večino med mladino, ki se poti z abecedo. Pri današnjem nedostojanju knjig bo naša priloga za otroke najboljša prilika, da utrdijo svoje prvo znanje.

POŠTNE PRISTOJBINE ZA POŠILJATVE V INOZEMSTVO.

Ravnateljstvo za pošte in brzojav v Trstu sporoča: Čeprav so bile v listih in drugod objavljene nove določbe glede poštnih pristojbin za pošiljate v inozemstvo, se vendarle mnogokrat dogaja, da pošiljajo ljudje v inozemstvo drzave pisma, ki niso zadostno frankirana. Radi tega opozarja pošto ravnateljstvo ponovno na glavne točke novih določb:

Pisma: za prvih 20 gr. L. 1.25; za vsakih nadaljnjih 20 gr. L. 0.75.

Dopisnice: L. 0.75; s plačanim odgovorom: L. 1.50.

Razglednice: s samim podpisom in datumom, oz. s 5 besedami, L. 0.25.

Poštetnice: z ne več kot 5 besedami; sporočila o rojstvu, smrti, poroki in slično, L. 0.25.

Tiskovine: za vsakih 50 gr. L. 0.25.

Za Avstrijo, Madžarsko, Romunsko in Čehoslovaško:

veljajo naslednje pristojbine:

Pisma: za prvih 20 gr. L. 1.—; za vsakih nadaljnjih 20 gr. L. 0.75.

Dopisnice in razglednice (navadne), L. 0.60; dopisnice s plačanim odgovorom, L. 1.20.

Društvene vesti

— D. K. N. TOMMASEO - TRST javlja vsem svojim članom in prijateljem društva, da se preseli s 1. aprila t. l. v lastne prostore v via G. Zanetti 1/L. desno. Vsi dopisi naj se radi tega pošiljajo na omenjeni naslov. — Odbor.

— M. D. «Vilava» — Konkoni ima danes popoldne ob 2. uri in pol I. redni občni zbor s sledečim dnevnim redom:

Iz urada Pol. dr. «Edinost» v Trstu

Franc Masš - Povir za dvig obroka pok. vd. Majcen morate predložiti sledeče listine, katere naj bodo izstavljene na kolektivnem papirju (glasom novejših odredbe): 1) Mrtvaški list pok. Katarine vd. Majcen; 2) Oporoka, ki mora biti priznana; z izjavo, da se nikdo ne protivi zadnji volji pokojnice.

Ivan Piščanc - Barkovlje: Pridite v naš urad po informacije.

Marija vd. Žagar - Bazovica: Pridite v naš urad po informacije.

Ivan Foršič - Proserje: V Vaši stvari ni mogoče izposlovati ničesar; manjka vsaka pravna podlaga; zato Vam svetujemo, da opustite nadaljnje postopanje.

F. Ivančič - Zgonik. Za uvrstitev v tehnične oddelke mora imeti novinec gotove zmožnosti in pogoje; med telegrafiste in radiotelegrafiste pridejo:

a) poklicni telegrafisti, radiotelegrafisti, telefonisti, teleg. čuvaji, ki služijo v drž. upravnih ali pri železnici;

b) dijak, ki se izkažejo s spričevali vsaj 1. ali 2. gimnazijskega razreda, tehnične šole ali drugih enakovrednih šol, uradniki javnih ali zasebnih uprav, pomočniki itd.

c) mladeniči vajeni telegrafije ali radiotelegrafije, ki so bili uslužbeni kot supletenti ali aspiranti — supletenti na pošto-telegrafskih uradih.

d) elektrotehniški večši sestavljanja telegrafskih ali radiotelegrafskih aparatov, telefonskih aparatov itd., mehaniki spleh in motoristi motorjev na bencin.

Vsekar se bo pri izbori dajala prednost večšim, specializiranim telegrafistom oz. radiotelegrafistom. Visokost ne sme biti pod 1.54 m.

Tajništvo.

Naše gledališče

Brandon Thomas: «Charles-jeva tetka»

Opozarjamo noviče, da se uprizori danes ob 15.30 v dvorani DKD pri Sv. Jakobu ta nad vse zabavna komedija v 3 dejanjih. — Gene so za to priridev znižane. — MDP - Trst

Predstava «Velika repatica», katero je nameravalo uprizoriti nočoj M. D. «Zarja» v dvorani DKD pri Sv. Jakobu, se radi tehničnih zaprek prenese. — Odbor.

SPORT

REPREZANTANCA S. U. — PONZIANINI ERRANTI.

(Nedelja 28. marca 1926 — igrišče Obzor — nasproti restavraciji Nicchetto.)

Ker so se morali v zadnjem trenotku, «Bancari» staviti na razpolago U. L. C., je S. U. poskrbelo za lepo predhodno tekmo s «Ponzianini Erranti». Slednja četa ima že lepo zgodovino, vsekaj njen je pa bila brezdvomno tekma s prvo četo tukajšnje «Edere», kjer je utrpela razmeroma majhen poraz (2-0). Tekma — kot predhodni training — bo nad vse zanimiva, ker bo dala kolikor toliko možnosti za sklepanje o izidu prvih mednarodnih tekem naše reprezentance. Pričetek točno ob 15. pop.

Tekma druge divizije Adria-Rocol se prenese radi razširjenja igrišča Adrije. Točko na znanje Adrije in Rocolu in sodniku T. V. N.

S. D. ADRIA.

Vsi člani, članice in supporterji Adrije danes takoj na igrišče, kjer vas čaka ugodno presenečenje! V ponedeljek ob 8.30 v DKD stanelek T. K. N!

D. K. N. «Tommaseo» - M. D. «Tabora».

Danes ob 10. uri se srečata v tekmi na igrišču Primorje-Prosek sežanski Taborčani in tržaški Tommasejci.

Sledeči Tommasejci naj se zberejo pred kavarno «Fabris» ob 8.30: Skrap, Bidovec, Zelen, Može, Pogorelec, Martelanc, Zizman — Gomzi, Sosič, Gorkič, Daneu naj pridejo na igrišče. V slučaju slabega vremena odpade tekma. Načelnik.

Tekma Tommaseo-Zarja I. odpade.

M. D. «Vilava» Konkoni!

Prosim, da se danes snidejo v čakalnici openskega tramvaja na Opčinah ob 11.30 sledeči igralci: Sosič, Augustinčič, Farižič, Ferluga, Kastelic, Batič, Benčič, Bizjak, Taučar, Markošič, Ribarič, Kocjan, Curk, Huso. Prosim točno!

M. D. Zarja - Rojan.

Sledeči igralci II. čete naj se snidejo danes ob 11. uri pri Rojanskih obokih: Strgar, Pokeljsek, Novak E., Tence, Prelec, Plesničar, Novak D., Bucik, Ban, Hreščak, Skočir in Spacal.

Iz tržaškega življenja

Podlo dejanje starega pohotneža in njegova pokora

Med prebivalstvom tihega istrskega tržiča izola je vzbudil globok utis pohotni čin sivolasega starca, ki je skušal zlorabiti komaj 8-letno dekletce, a si je nato, ko so mu prišli na sled, vzel življenje.

Predvčerajšnjim predpoldne je 8-letna Gioconda Fonda prihitela domov vsa prepadena in vsa objokana povedala materi, da se ji je na ulici, kjer se je igrala, približal neki starec ter jo s prijaznimi besedami in sladkorčki zvalil na samotno mesto, kjer je skušal izvršiti nad njo nesramna dejanja. Ker je pa prišla jokati, se je starec ustrašil in jo izpustil. Mati je takoj javila dogodek orožnikom, ki so na podlagi podatkov dekletca kmalu potem izsledili in aretirali starega pohotneža v osebi 70-letnega kmeta Ivana Serentin. Starec je bil odveden na orožniško postajo, kjer so ga po zaslišanju zaprli v celico. Par ur pozneje — bilo je okoli poldne — je orožnik prinesel Serentinu kosilo. Toda, ko je stopil v celico, je našel starca obešenega na omrežje pri oknu; nesrečni nik se je bil obesil z žepnim robcem. Orožnik je s pomočjo tovarišev, ki so prihiteli na njegove klice, snel obešenca iz zanjke, nato je bil poklican na lice mesta zdravnik, ki pa je mogel samo ugotoviti, da je nesrečni starec mrtov.

Razne tatvine

Predpreteklo noč so se neznani umovniki v tihotaplili v slaščičarno Simeona Krzentovskega na trgu Garibaldi, kjer so ukradli iz predala za bankom znesek 1200 lir. Krzentovski je javil tatvino orožnikom.

Zasebnici Nerini Nemelli, stanujoči v Barkovljah št. 63, so neznani tatovi, ki so predvčerajšnjim obiskali njeno stanovanje, ukradli več kosov perila, vrednega približno 400 lir.

Vesti z Goriškega

VAŽNO ZA NAŠE GORSKE POSESTNIKE GOZDOV IN SENOŽETI.

Neprestano so vzemirjali in globili naše kmetijske posestnike po gorah in dolinah, češ da niso plačali taks in da niso dobili dovoljenja za par sto metrov navadne žice, po kateri spravljajo kmetje s strmih gorskih pobočij seno in drva v dolino k hišam. Sedaj pa je ministrstvo za javna dela izdalo jako pametno okrožnico v tem oziru. Številka te okrožnice je 327 od 19. februarja t. l., katero naj si dobro zapomnijo vsi zainteresirani posestniki, bodisi da je lahko navedejo poljedeljskim finančarjem ali pa v rekurzu proti globam, ki bi jih v tem oziru zadele.

Okrožnica se glasi tako-le: »Navadna žična napeljava obstoječa iz ene same žice ter ne daljša kot pol kilometra zračne črte, ki služi samo za spravljanje v dolino sena, drva in drugih kmetijskih pridelkov ne težjih od 50 kg, brez vagončkov in ki je ne žene nobena motorna sila, je prosta od vsakih taks; tudi ni potrebna zato prositi nobenega dovoljenja. Ne sme imeti pa ta napeljava nobenih podpornih stebrov marveč mora voditi kar naravnost od prostora kjer se naklada, do tje, kjer se razklada.

Upamo, da bo ta ministrska odredba napravila konec premnogim upravičenim pritožbam naših kmetov, katere so finančarji toliko po nepotrebnem vzemirjali.

Pevsko in glasbeno društvo

vabi vse pevke, da se udeležijo pevske vaje, ki se bo vršila v ponedeljek, 29. t. m., ob 20.30 zvečer, namesto kakor doslej ob 18. uri. Do tega sklepa je prišel ženski zbor zato, da omogoči obisk vaj tudi onim članicam, ki so ob 18. uri še službeno zadržane.

Odprte lekarne.

V nedeljo dne 28. t. m. bo odprta lekarna Kurner, Corso Vitt. Emanuele III. št. 4. in bo opravljala tudi nočno službo; do 1. pop. bosta odprti lekarni Cristofaletti, na Travniku 14 in Giubich, v Rabatti 13.

VRTOJBA

Tu pri nas so bili aretirani trije domačini, in sicer Frančiškin Rafael, Faganel Ladislav in Gorkič Franc, ker so v nedeljo po deseti uri zvečer prepevali prepevano pesem o »bandierii rossii«. Ne moremo si drugače misliti, kakor da so ga imeli precej pod kapo, ker ni nobeden med njimi pevec. Prepevali so jih v goriške zapore. Hišna preiskava, ki so jo napravili karabinerji, na njihovih stanovanjih, je bila brezuspešna.

KAZLJE

Bralno in pevsko društvo »Dneva žara« v Kazljah namerava prirediti dne 11. aprila t. l. vrtno veselico pri Mahnič (Raša). Igralo se bo »Na odru življenja« v 4 dejanjih. Natančni spored se pravočasno objavi. Tem potom se naprošajo sosedna društva, da to upoštevajo ter ne pripravljajo za isti dan sličnih prireditev.

IDRIJA

Vprašanje delovne pogodbe naših rudarjev stopa menda po dolgem ča-

Poslano*)

Rogaška Slatina najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim žolčnika, čreves, mehurja, žolčnih kamnov, ledvic in jeter. Izven glavne sezone izredne, nizke cene. Zahtevajte prospekte.

(391)

Ker se zapre prodajalna železnine in kovin v ulici Carducci št. 22, prosimo cenj. odjemalce, da se služijo od sedaj naprej v naši prodajalni Corso - Via S. Lazzaro - Via S. Caterina.

(342)

SOCIETA' ADRIATICA FERRAMENTA E METALLI.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo in toliko kolikor mu zakon velja.

MALI OGLASI

ZOBOTEHNIK, zmožem vseh tehničnih, del, išče službe v mestu ali zunaj. Naslov pri upravnistvu.

448

MOTORNKOLO v najboljšem stanju se prodaja ali zamenja za blago. Zavod za dizinfekcijo, via Rossetti 2.

449

SOBICA, meblirana v bližini centralnega kolodvora, se odda. Pojasnila Piazza Ponterosso 5, trgovina.

450

VEČJE POSESTVO, v bližini Trsta, se da v najem. Ponudbe pod »Posestvo« na upravnistvu.

452

NAZNANJAM cenjenemu občinstvu, da imam veliko izbero taglerjev od L 150 naprej, plašev od L 120 do L 300 in krasne svilnate obleke. Priporoča se dobroznana šivilja Rieger, via Commerciale 3.

451

HIŠNA, resna in poštena, vešča kuhanja, se išče. Vila Danneker, Opčine.

442

KOZA z mladščem, švicarske pasme, bela daje dosti mleka, se prodaja radi selitve. Androna fortunato 2, Greta, Novak.

444

IŠČE se kapital 3000-5000 L na dobre obresti ali družabnik za dobro idejo podjetja. Dopolni pod znamko »Zvezda« na goriško upravo.

446

VAJENEC za trgovino jestvin se išče. Via dell'Industria 8/II, vrata 5.

438

— Uradnik Stanislav Paco je javil na kvetur, da mu je predvčerajšnjim zmajnkalo kolo, ki ga je pustil za kratak čas na hodniku pred nekim uradom v ulici Coroneo št. 21. Kolo je bilo vredno 350 lir.

— Slučna usoda je doletela kolo, ki ga je 47-letni Avgust Senizza, stanujoči na Škorklji št. 778, hranil v kleti. Senizza je šel potokit dogodek orožnikom, a kolesa, ki je bilo vredno 350 lir, bržkone ne bo več videl.

su vendar enkrat v odločilno fazo. Umevno je, da se širijo med rudarji v tej zadevi najrazličnejše vzemirljive govorice, katerim je glavni povod ta, da se čisto nič ne vpraša za njih mnenje. Nekateri pravijo, da je dobil kr. rudniški komisar inž. Ricci pooblastilo, da uredi to zadevo sporazumno s provincijalnim tajnikom faš. sindikata Castellaniem. Širijo se tudi govorice, da se bo izvedla asimilacija rudarjev po istem načinu, kakor se je pred dobrim mesecem izvedla za delavce kr. gozdnega erarja. Ti zadnji so bili namreč sprejeti kot državni delavci (salariati). Zopet drugi imajo bojazen, da bodo po eni strani sicer nekaj dobili, po drugi strani pa da bodo še na slabšem. Kakor smo potek te zadeve do sedaj zasledovali z največjim zanimanjem, tako hočemo tudi nadalje seznanjati našo javnost o tej za nadaljni obstoj idrijskih rudarjev tako važni zadevi.

Nekako pred enim tednom se je mudil v Idriji novolimenovani komisar za »Bratovsko skladišnico«, ki je prevzel svoje posle in imenoval v novi odbor rud. predstojnika Jarosl. Sotola, rud. zdravnika dr. Schemitz, rud. pisarja Raf. Tavzes in rudarja Tomaža Brus. Uprava ostane za enkrat pri starem.

V soboto dne 20. marca se je vršila pri tukajšnjem županstvu javna dražba gradbenih del gasilnega doma. Radi nekaterih nedostatkov v postopanju pa ni prišlo do definitivne oddaje in se je tako ta zadeva še za nekaj časa zavlekla. Ker je zadeva važna ter se gradbena sezona kmalu prične.

ŽAGA.

V noči od torke na sredo je pogorel tukajšnjemu domačinu g. Francu Žagarju kozolec. Zgoraj je tudi tuj kamion, ki se je slučajno nahajal v kozolcu. Škoda se ceni na 60.000 lir, ki se bo krila z zavarovanjem. Gasili so domačini, ki so takoj prišli na lice mesta, in proti koncu je dospela tudi požarna bramba iz Bovca. Kako je nastal ogenj, se ni še dognalo.

PODSABOTIN.

Tukaj pri nas, t. j. na Sabotinu, je te dneve gorelo. Užgala se je trava in ogenj se je širil in širil. To je že drugi požar v teku kratkega časa v naši podgorski občini. Prej je gorelo na Kalvariji, sedaj pa na Sabotinu. Pred par dnevi — bilo je menda v soboto — je gorelo na Škabrijelu. Vzrok je najbrž povsod eden in isti. Zavržena cigareta pade na subljad, sapica pomaga in je že cela reber v plamenu, ki žari v noč. Ogenj navadno sam ugasne proti jutru. Napravil je bil pa že precejšnjo škodo.

IZ KANALA.

Električna razsvetljava. — Sportno gibanje. Sedaj imamo tudi pri nas električno razsvetlavo. V nedeljo zvečer so prvič zažarele žarnice po našem trgu in ulicah. Luč je lepa in močna. Občina in trdnja Bruner sta za to priliko pripravili več umetnih ognjev in v zvniku je svetila peterožarna zvezda. Kljub silnemu vetru je obilo ljudstva postajalo po trgu in se razgovarjalo.

(Dalje na IV. strani)

ŠIVALNI STROJ Linksarm »Singer« za čevljarje, skoraj nov in popolnoma nov šivalni stroj, tudi za vezenje, »Köhler«, se prodaja pod ugodnimi pogoji pri mehaniku: Steyskal, Tolmin.

445

TEŽAK, krepak in spreten deček, se sprejme. Trdnja Ferdo Spilar, Sv. Peter na Krasu.

447

KAMIJON »Fiat Dunaj«, vozi 40 q, v dobrem stanju, se prodaja. Izredna prilika. Via Sapone 5, gostilna.

437

STANOVANJE, soba in kuhinja s pohištvo, se odda. Mahnič, kavarna XXX oktobra.

439

HIŠICA v Rojanu, dve sobi in kuhinja, stanovanje prosto, se prodaja. Mahnič, kavarna XXX oktobra.

440

ENONADSTROPNA hiša, obstoječa iz šestih prostorov, 21 sežnjav zemljišča, se prodaja. Chiadino S. Luigi. Cena 22.000 brez stroškov. Posredovalci izključeni. Naslov pri upravnistvu.

441

ABSOLVENTINJA osemrazredne slovenske šole, z dvoletno prakso, išče primerne službe pri večjem podjetju. Naslov pri upravnistvu.

433

ŠPAGO, vrvi, vsake vrste, dobite po najnižjih cenah pri trdnji Kolar. Pošljite tudi na deželo. Trst, via Commerciale št. 2.

436

BESALKO za vino, s skoraj novimi crvmi, prodaja po ugodni Quagliata, Gorica, via Salcano 21.

435

STANOVANJE s skladiščem se odda 24. maja. Scuola nuova 22.

431

URADNICA, vešča slovenskega, italijanskega in nemškega jezika ter strojepisja, išče službe na delu. Ponudbe pod »Uradnica« na upravnistvu.

432

GLASOVIRJI, dobri, se prodajo in zamenjujejo. Glasovir »Bösendorfer« v dobrem stanju se prodaja za L 1500.—. Tovarna glasovirjev Pečar, via Scussa 8.

430

PO NAJNIZŠIH cenah v Julijski Krajini je pohištvo Türk, Trst, Via S. Lazzaro 10, Posite na naslov.

453

POROČNA soba, masivna, skoraj nova, se prodaja radi odhoda pri gosp. Slovenki. S. Zaccaria 4/III desno.

454

BABICA, diplomirana sprejema noseče. Via Madonna 10/II.

455

STENICE uničujemo po stanovanjih in prodajamo uničujoče sredstvo v steklenicah proti stenici, kuhinjskim ščurkom, bolham in drugim škodljivim mrčesom domačih živali. Zavod za dizinfekcijo Via Rossetti 2.

443

VOERAJ ODPRETE nove moderne pekarnice v via dell'Istria št. 4. Cenjenemu občinstvu se priporoča lastnik Jakob Merhar.

422

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29.

290

BABICA, avtorizirana, diplomirana, sprejema noseče. Adele Emerschtz-Sbaizer, Farneto 10 (podaljšana Ginnastica), lastna vila, telefon 20-64.

220

POMLADNO ZDRAVLJENJE. Smiljoed Trpoški sok izdelan v lekarni Castellanih, Trst via Giuliani 42, posebno priporočljiv za starejše proti poapnenju žil, revmatizmu in vsem drugim boleznim, ki izhajajo iz krvi, ker vsebuje joduro in je vsled tega izborna čistilna in krepijo sredstvo. Popolno zdravljenje 6 steklenic. Steklenica stane L 11. Dobiva se samo v lekarni Castellanih.

372

G. DOLLINAR, Trst, Via Ugo Polonio št. 5 (prej Via Bacchi) Telefon 27-81, uvoz izvoz. Velika zaloga papirja za zavijanje, pisalnega i. t. d. papirnatih vreč ter valčkov raznih velikosti lastnega izdelka.

191

GLASOVIRJE, harmonije, orkestrone itd. v vsakem stanju popravlja in uglašuje Pečar, Gorica, via Corno 17, II.

94

MOTOCIKLI Guzzi - Ariel - Harley-Davidson, modeli 1926, najpopolnejši. Takojšnje oddaje. Obiščite izključno zastopstvo Cremascoli - S. Giacomo in monte št. 20.

157

ELIZIR CHINA. Jako okusen. Vzbuja tečnost in je najboljši zdravilo proti žolčnim šibkostim in za rekonvalescenco. Steklenica L 6.— Dobiva se samo v lekarni Castellanih, Trst, Via Giuliani 42.

386

PRIZMATIČNE daljnogledne kupuje Giusto Hirsch, optik, via Massini 36, Trst.

392

OBRTNIJSKO DRUŠTVO V BARKOVLAH razpisuje mesto krčmarja. Tozadevne prošnje naj se naslovijo naravnost na odbor Obrtnijskega društva, ki daje tudi potrebna pojasnila.

407

TRGOVINA z mešanim blagom, na zelo prometnem kraju, blizu železnice, dobro vpeljana, se da v najem. Naslov pri upravnistvu.

411

ŽIVINOZDRAVNIŠKA SREDSTVA proti vsaki živalski bolezni se dobijo v lekarni Castellanih, Trst, Via Giuliani 42.

387

SLUŽBO krčmarja ali kaj sličnega sprejme mladenič v tej stroki izveščen. Položi kavcijo. Ponudbe na goriško upravo.

419

MESARSKA LEDENICA bi se kupila v Gorici. Ponudbe na goriško upravo.

418

NEMŠKO, FRANCOSKO, LAŠKO, slovnica, konverzacija, trgovsko dopisovanje, hitra metoda, cene zmerno, poučuje učitelja via Giorgio Vasari 20, vrata 10.

424

PRSNI SIRUP priporočljiv proti kroničnemu kašlju in bronhijalnim afekcijam. Steklenica za odrasle L 7.50, za otroke L 5.— Dobiva se samo v lekarni Castellanih, Trst, Via Giuliani 42.

389

IZKUŠENA babica sprejema noseče. Via Chiozza 50, pritličje.

428

POŠTENO dekle dobi takoj službo pri družini v Campo S. Giacomo 9.

429

KIROMANT v ulici Pietà 12, vrata 6, pove srečo, preteklost in bodočnost življenja.

1583

VODA »DELL'ALABARDA« PROTI IZPADANJU LASI. Vsebuje kinin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prhljaju in za ojačenje korenin. Steklenica po L 6 se dobiva samo v lekarni »Castellanih« Trst, Via Giuliani 42.

357

Vojna odškodnina

Rekvizicije in terjatve napram Avstro-Ogrske. Konzulence, prizivi, likvidacije, konkordati, pravna pomoč. Govori se slovensko. (284) Specializirani urad Rag. Giuseppe Bellizzi, Trst, Via Tiziano Vecellio št. 6, I.

POZOR!

Preden kupite pisalni stroj, oglejte si stroj »Rheinmetall«, ki je na prvem mestu današnje moderne mehanike. Nemški izdelek iz tovarne Rheinmetall-Werke, Düsseldorf. Petletno jamstvo. Polovico prihranite, če kupite naravnost pri glavnem zastopniku za Italijo R. Simons, Gorica, Via Mazzini št. 5. Da se uverite o prvovrstnosti stroja, dobite ga šest dni na poskušnjo brez vsake odškodnine. Ceniki na zahtevo brezplačno. Tudi rabljeni stroji se prodajo. — Izvršujejo se popravila vsakovrstnih pisalnih strojev in registrskih blagajn. Za solidno delo se jamči. Štampilje, ke, trakovi in kopirni papir za pisalne stroje vedno v zalogi iz prvovrstnih tovarn. — Občinstvu se priporoča R. SIMONS.

PODLISTEK

JULES VERNE:

(37)

Skrivnostni otok

Z Nabovo pomočjo je mornar pripravil razen in dobro opremljen preiskalec se je cmaril nad svetlim, prasketajočim ognjem. Medtem so postali tudi kamini prijetnejši za bivanje, ne samo zato, ker so se notranji prostori lepo ogreli, ampak tudi zato, ker so nanovo zadelali špranje s peskom in kamenjem.

Inženir in njegov drug sta dobro izrabila čas. Cir Smith se je skoraj do dobra okreplil. Svoje moči je preizkusil s tem, da se je povzpel na planoto. Dolgo časa se je njegovo oko, ki je bilo izveščano v presojanju višin in daljav, ustavilo na stožasti gori, kamor so se namenili naslednji dan. Kakih šest milj proti severozapadu dvigajo se gore in ceni na 3500 čevljev nadmorske višine. Na njej stoječemu gledalcu bi se torej odpiralo obzorje najmanj petdeset milj v obsegu. Tolikšna razgledna širina bi mogla rešiti vprašanje: sotoč ali celina, ki se je Ciru Smithu zdelo najvažnejše.

ÖHLER

Corso V. E. III, 16 TRST Corso V. E. III, 16

ponuja za Velikonoč

velikansko izbero zadnjih novosti tu- in inozemskih tovarn v vseh oddelkih s popolnoma izbranim blagom za sezijo:

Nogavice vseh vrst	Volnenina	Ženski izdelki
Rokavice " "	Svilenina	Otroški izdelki
Pletenine " "	Bombaževina	Žensko perilo
Modne potrebščine	Perilo na meter	Ženski klobuki
in perilo za gospode	Galanterije	Drobnarije
Preproge in zavese	in usnjeni izdelki	

V novi prodajalni

L'ECONOMICA

Trst - Via Riborgo 23 (Piazza Rosario) - Trst

kupite vedno najboljšo blago po najugodnejših cenah!!!!

Obleke za moške in dečke; obleke za delo, hlače, perilo, pletenine, nogavice, ovratnice i. t. d. i. t. d.

Blago iz volne in bombaževine. — Lastna krojačnica. — Neverjetno nizke cene!

Obiščite nas, da se prepričate!

Prilika!! Prilika!! Prilika!! Prilika!!

TVRDKA C. VISINTIN

Trst, Via delle Torri 2 (vogal S. Lazzaro nasproti cerkvi Sv. Antona novega)

O priliki velikonočnih praznikov dnevni dohodi:

Izgotovljene obleke za moške in dečke, površniki, dežni plašči i. t. d. i. t. d.

Bogata izbira tu- in inozemskega blaga. Lastna prvovrstna krojačnica.

Oglejte si naša okna in naše cene

375

Dobroznana odlikovana čevljarnica

389

GIOV. LEKAN - TRST

Via Giulia št. 7

Izvršuje vsa dela s popolno eleganco za moške, ženske in otroke. Specialiteta ortopedičnih čevljev in prepletenih sandalov (opank). Prodajalna ročnega in prvovrstnega tovarniškega obuvala po zmernih cenah.

Dobroznana

Čevljarnica Vodopivec

TRST - Via Riborgo št. 29 - TRST

naznanja cenjenim odjemalcem, da se je preskrbela za bližajoče se velikonočne praznike z navadnim in finim obuvalom za moške, ženske in otroke. — Vse blago se prodaja po konkurenčnih cenah. — Sprejemajo se naročila po meri in popravila po najzmernejših cenah. (351)

Tvrdba GIUSEPPE SPECHAR

TRST, Via S. Caterina št. 7 (Piazza Mazzini)

naznanja svojim odjemalcem, da je prejela veliko izbero tu- in inozemskega blaga za moške in ženske obleke. — Najlepše in zadnje novosti po konkurenčnih cenah.

Specialiteta angleškega in češkega blaga

Velika izbira površnikov, dežnih plaščev, izdelanih oblek. — Zadnji vzorci.

Sprejemajo se naročila po meri

356

Bila je sedma in četrta zjutraj, ko so se popotniki podali iz kaminov, vsak s palico v roki. Pencroff je svetloval, naj bi šli po že znani gozdni poti, vrnili bi se pa lahko po drugi. Prva pot je bila bržkone tudi najkrajša do gore. Zavili so torej okrog južnega stenskega oga, hodili na to ob levem bregu reke in ga zapustili na mestu, kjer se reka obrne proti jugozapadu. Lomljene veje so jim kazale pot in ob devetih so Cir Smith in njegova tovariša prišli na severni obronek gozda.

Do tu je bil svet bolj raven, sploščka močvirnat, dalje suh in peščen, od tu naprej pa se je proti notranosti pokrajina polagoma dvigala. Pod visokoplovnim gozdom so zapazili nekatere živali, ki so naglo bežale. Top je tekal za njimi, toda poklicali so ga takoj nazaj, ker ni bilo časa jih zasledovati. Morda pozneje. Inženir je bil človek, ki se ni pustil odvrtiti od smotra, ko si ga je enkrat stavil. Toda kdor

Domači tamburaši so zaigrali par kosov ter se naposled sešli v hotelu H. Krizniča, kjer se je zbralo razen zastopnikov županstva, še več drugih odličnih oseb iz trga in Gorice. Zasluga, da imamo elektr. razsvetljavo, gre bivšemu komisarju Numisu, ki se je prvi poznal na stvar, ter sedanjemu županu in našemu vzornemu starešinstvu, ki vedno podpira vsako koristno zadevo. Za napeljavo se je mnogo trudil ter skušal vedno ustreči g. Grion, zastopnik podjetja Brunner.

S pridobitvijo električne luči smo mi Kananci napravili zopet korak naprej. Upamo, da nam ne bo treba več rabiti sveč in smrdljivega petroleja. Električne napeljevalje nimajo še vse hiše, a je upati, da jo bodo v najkrajšem času vzeli vsi tržani.

Sedaj, ko imamo električni tok, naj bi se našli obrtniki in industrijanci ter vzpostavili obrate, ki naj bi dali več življenja trgu in s tem zaslužek našemu ljudstvu. Prebivalci Gorenje vasi imajo do svoje občine prošnjo, in sicer, naj bi dali na pot, ki pelje v vas, eno žarnico.

Pod okriljem kanalske Citalnice se je ustanovil odtok, ki naj bi gojil lahko atletiko ter nogomet. Precej mladih fantov se je zbralo in ti se sedaj že pridno vzhajajo. S pomočjo obdornikov U. C. in v prvi vrsti naj tu omenjamo našega neutrudljivega tajnika tov. Baudača Kristijana, se je vzel v najem igrišče, zagradil se je prostor ter nakupilo najpotrebnejše.

Mladi fantje imajo do igranja mnogo veselja in je to njih gibanje le pozdravljati. Mladina, ki je ob nedeljah in praznikih pohajkovala, bo lahko sedaj nekaj ur prebivala na igrišču, kjer ji bo dana prilika, da se pod nadzorstvom zabava ter obenem krepi svoje telo.

Ker ima ustanovljeni odtok precej stroškov, upamo, da nam bodo vrli domačini — in to v prvi vrsti Kananci — dali gromotno podporo ter tako opogumili mlado četo za nadaljnji napredek.

Sportni mladini priporočamo skupnost ter disciplino. — Zdravo!

ŠT. PETER PRI GORICI.

Prva povojna leta so obetala naši vasi, da postane pravi raj in nekako prometno predmestje. Bili so razni, poklicani in nepoklicani, ki so si napravili trdnice, drevesnice, opke, opake itd. Ko bi to trajalo, bi ne bilo ravno napačno za našo občino, toda gospodarji navedenih trtic, drevesnic in drugega so hoteli imeti promet v istem obsegu, kakršen je pri kakem že starem podjetju. Prehitro so vozili in niso vedeli, da hitro se daleč ne pride. Zadelo jih je torej usoda in njihov voz se je obrnil v občestni jarek.

Kar se tiče stavnih žadur in podjetnikov, je že vsej okolici le predobro znana njihova zgodovina. Omenimo naj le toliko, da mora marsikaj vojni oškodovanec, delavec, zidar trpeti ogromno škodo. Tudi te zadruge in njihovi člani so zavozili v občestni jarek in, preden se rešijo iz njega, bodo morali odšteti še marsikak tisočak goriskim bankam.

Kmetje so že spravili pod zemljo skoraj ves krompir in to letos v večji meri, da popravijo lanske usode «Agrarie». Letos upamo, da bodo pri prodaji krompirja bolj previdni. V še večjo varnost bi jim svetovali, naj napišejo na vreče: «Blago naj se plača pri dostavitvi!»

Ker je v naši občini po večini le orana zemlja, je opažati naše kmete, kako pridno tekajo kupovat seno, ki ima sedaj zelo visoko ceno.

Naša vas ima sicer po obnovitvi prav lepo lice, toda v njej vlada velika brezposelnost in mrtvilo. Večina «višjih», ki so prva leta ustanavljali podjetja in zadruge, je izgubilo pri ljudeh zaupanje in tako smo kmalu izgubili vse gospodarske ustanove.

Pri nas bi bila potrebna kaka gospodarska ustanova, nadalje bi ne bilo napačno, da bi se združili par občin in si ustanovili listno zavarovalnico proti požaru, mesto da plačujejo naši ljudje velike pristojbine tujim družbam. V ajdovskem okraju so v tem oziru bolj previdni. Zelo potrebno bi bilo, da bi se v naši vasi ustanovilo društvo proti kletvinam, ker je res žalostno čuti, kako izgublja ta mala deca nelepe besede. To je rakana, na kateri boleha menda vsa goriska okolica. Naša izobraževalna društva lahko mnogo store, da izgne polagoma ta nečedna lastnost iz naših vrst.

Kot že prej omenjeno, vlada v naši vasi brezposelnost. Kot se pa obeta, je bo kmalu konec, ker začnejo že v letošnjem letu (če se ne izpremenja mnenja in načrti) graditi cerkev, nadalje tramvaj. Nameravajo tudi zgraditi veliko železniško postajo. Pri poslednji bo moral marsikaj posestnik odati kos zemljišča železniški upravi, kar mu povzroči precejšnjo škodo, posebno onim, ki imajo zemljišča pri stanovanju.

Na naslov železniške uprave pa bodi povedano, da se vozniški zelo pritožujejo radi cestnih prečnic, ki so včasih po cele pol ure zaprte, preden prispe vlak. Kaj bi se n. pr. v tem slučaju zgodilo, ako bi morali čakati ognjevarci ali pa zeleni križi? Upamo, da bo železniška uprava upoštevala te naše umestne pritožbe in odpravila ta nedostatek.

Književnost in umetnost

Molnarjev «Vrag» v Trg. domu

Zadnjo soboto smo doživeli zopetno predstavo v našem ljudskem gledališču, ki je bila uprizorjena s kar najboljšim uspehom. Občudovati moramo smoteno pot do cilja, ki si ga je nadelo naše ljudsko gledališče. Opažamo zadnje čase, da se uprizarajo le resne igre — igre, ki krasijo repertoar največjih in na višku dramske umetnosti stoječih svetovnih gledališč. Pred dnevi smo doživeli celo izvržno novitost našega Bevka in skoro da ne bomo mogli govoriti več o kakem diletantskem gledališču v Trg. domu, temveč o resnem po popolnosti stremem, pravem gledališču. Tak vtis so mi napravile zadnje uprizoritve in sicer: Schönher: Žena-Vrag, Bevk: Materin greh in najbolj pa še Molnarjev: Vrag. Er. Molnar je eden najmodernejših komedijografov. Kar je veljal pred tri sto leti Molnere, velja za našo dobo Molnar. Meč, ki ga viti Molnar našo sedanjo skvarjeno, porupirano družbo je podoben meču našega Cankarja, ki ga viti v svojem «Pohujšanju», «Za narodov blagor» «Hlapcu Jerneju» itd. itd. I. mi Slovenci imamo svojega vrha, in sicer v Pohujšanju, ki nam ga je ustvaril Cankar. pravega slo-

venskega vrha, ki diši akoraj po nemški črna senca, poga naše moderne družbe, karjave vrag je pa moderen, francoski vrag, kulturi, kajti — pero ima za čepico. Molnere v krepki satiri tako zelo žigosu in ironizira. Vsaka beseda, ki je izrečena, tehta stot. Ne pusti nam niti do sape. In kdo ni napravil neke vrste duhovne spovedi? Kdor je brez greha, naj prvi vrže kamen nanj. «Voll!» je zadnja beseda, ki jo izreče vrag, in prav res prav tak je svet. Molnarjev «Vrag» je res pravo zrcalo naših duš, da se ogleda in okopije v svojih lastnih žarkih.

Podana je bila igra v splošno zadovoljstvo in mestoma jako dobro. Če pomislimo, kakšne zahteve stavi ta igra na igralca, potem moramo pa priznati posameznim igralcem in režiserju Košuti najboljši uspeh. Kar se posameznih vlog tiče, bi želel le, da bi se nekateri prizori nekoliko hitreje odigrali, kar bi bilo nekoliko bolj na mestu. Vloge so bile jako pravilno zasedene. Premišljaj sem o morebitni drugični zasedbi vlog, toda prišel sem do zaključka, da boljša zasedba pri našem ansamblu skoro bi ne bila mogoča. Alfreda n. pr. je podal g. Živc precej dostojno dasi je manjkalo sicer še marsikaj, kar bi dalo pravo dušo njegovi vlogi. Spominja pač še vedno na podajanja iz prejšnjih časov, ko se ni polagalo toliko paznje in važnosti na duševno stran podajanja posameznih vlog kot tudi celotnih iger. V tem smislu moramo pa mi naprej. Isto bi veljalo tudi g. Medveščku (Janko). Poglobitev v vlogo, iskanje samega sebe, boljše znanje vloge. Sicer je pa ugajal, kot še nikdar prej. Gdč. Kledetova je podala Jolando skoro do potankosti dobro, le tuptam previhramo. Sprčo njenega napredovanja pričakujemo od nje še kaj boljšega. G. Košuta nas je s svojim Vragom pa presenetil. Sicer smo visoko cenili njegovo dosedanje ustvarjanje v različnih vlogah, toda s to vlogo nas je prepričal o visoki stopnji svojih sposobnosti. Videli smo že različne naše in tuje umetnike nastopiti v tej vlogi, toda g. Košuta je marsikomu kos. Njegov «opajata se otroka moja» in različni drugi momenti so naravnost očarali. Sem mnenja, da je g. Košuta neke vrste realist, ki se nagiba k ekspresionizmu, kar je ravno v tej vlogi tako zelo blagodejno vplivalo. Le naprej! Elza g. dčne Delpinove mestoma precej doživljena. Le premalo čustev je bilo in če bi bili tudi nekoliko bolj salonska, bi ne kvarilo. Zidana Mici g. dčne Rojčeve je tudi lahko še popolnija. Ponekod — žal — je bila celo v nasprotju s svojo ulogo. Njen hripav glas je dajal občutek, kot da ni razpoložena. Andrej g. Lebana je bel dober, le hoja malce pretirana. Sluga Ličen tudi dober. Režija in scenerija dobra.

Obisk v soboto bolj slab, v nedeljo pa nabito polna dvorana.

Skoda, da naše občinstvo ni še vajeno hoditi redno k gledališkim predstavam, jih čuti kot nekako duševno potrebo. Dramsko društvo bo moralo vzdrževati kontinuiteto dobrih iger, kot so bile zadnje tri, da prepreči tudi skeptične blazirance in da privabi razvajence k rednemu posejanju.

Vesti iz Istre

IZ OPATIJ

Za vjerovnike Banca Adriatica
U nedelju dne 28. o. m. j. u 3 sata po podne držat će se u prostorijama Hotela Italia (Lokey) u Opatiji sastanak vjerovnika Banca Adriatica u svrhu dogovora glede osnutka zadruge za likvidaciju banke. Stvar je veoma važna te se s toga preporuča svim zainteresiranim, da šodju na taj sastanak.

Gospodarstvo.

SEMANA IN KMETIJSKE POTREBŠČINE
Tržaška kmetijska družba v Trstu ima v zalogi:

Semena: krmske pese rdeče Mamut, rumene in rdeče Escendori, mirne za krmo, korenček za juho, izbrane vrste graha, kumarce, kolerabe karfijole, zelja, melancane, majaronu, paradiznikov, solatne pese rdeče, paprike, redkvice, radiča, solate glavate, solatine, več vrst špinata, vrzot, in velika izbira svežega cvetličnega semena v barvanih zavitkih. Semena peteršilja.

Vsa gornja semena so sveža in zjamčena, dospela iz Nemčije.

Trave in detelje

Deteljne vrste, kakor domače, ali štajersko deteljo in lucerno imamo zjamčeno brez predenice, ker jo sprejemamo le s spričevalom o analizi.

Umetna gnojila.

Mešanico za krompir, sestavljeno iz 55. — kg. superfosfata, 30. — kg. kalijeve soli in 15. — kg. amonijevega sulfata, po L 80. — za 100. — kg. Na zahtevo se dobi tudi drugače sestavljena mešanica — cenejša ali dražja. Razen tega imamo v zalogi Tomaževo žlindro, superfosfat, kalijevo sol in amonijev sulfat v vsaki množini.

Razno vrtno in poljsko orodje, pluge, slamozece itd.

Škropilnice originalne «Vermorel» in drugih znamk.

Plužne glave za lesene gredlje so nam začasno pošle, a jih dobimo v najkrajšem času.

Azol. Sredstvo za pokončavanje rastlinskih škodljivcev.

Novodospelo blago. To dni smo prejeli: Čilski solitar, sveže seme triletne detelje in lucerne ali večne detelje, laneno seme, lesene grablje, škropilnice znamke «Vermorel» in «Ferrari», cepilno smolo, prah Caffaro in drugo ročno orodje.

Tržaška kmetijska družba v Trstu ul. Torre bianca 19 Telefon 44-38.

LISTNICA UREDNIŠTVA
G. Lipiček Andrej - Izdaja. Pregledali smo vse številke «Edinosti» od meseca januarja, a določbe, ki jo Vi navajate, nismo našli in — v kolikor je nam znano — tudi ne obstoja. Prosimo, da nam navedete številko našega lista, v kateri ste baje omenjeno stvar čitali.

DAROVI

— Za «Dijaško kuhinjo» so darovali: g. Leban Viktor znesek L 21.90; g. Fran Vuga, Ajdovščina, za uslugo, napravljeno mu od pol. društva «Edinost» L 50. — Najpristnejša zahvala vsem darovalcem in živel posnemovalci!
Iz Tientsina došli Fačerič, Fečerič, Fičerič I. Fičerič II. in Fotčerič so darovali vsak po 1 liro za svetoivansko podruž. Sol.

društva Fuferič pa 5 lir. Skupno 10 lir. Živel zavodni Kitajci! Drugič sezite bolj globoko v žepi Pa brez zamere!

Loterijske številke

Izrečane dne 27. marca 1926.

BARI	5	66	86	74	13
FIRENZE	65	1	80	8	6
MILANO	68	2	71	88	64
NAPOLI	70	60	76	22	25
PALERMO	84	51	48	45	44
ROMA	5	62	90	59	88
TORINO	50	7	59	24	11
VENEZIA	53	86	74	54	17

Borzna poročila.

DEVIZE:

Trst, 27. marca Amsterdam od 990. — do 1000. —
Belgija od 93. — do 100. —; Paris 86. — do 88.50
London od 120.35 do 120.95; New York od 24.83
do 24.92; Španija od 219. — do 352. —; Švica od 478. — do 480. —; Atane od 33. — do 34.50; Berlin od 590. — do 593. —; Bukarešt od 10. — do 10.50
Praga od 73.70 do 73.90; Ogrska od 0.0347 do 0.0360; Dunaj od —350 do —353; Zagreb od 43.70 do 43.90.
Benecijske obveznice 70.90.

VALUTE:

Trst, 27. marca. Avstrijske krone od 0.0350 do 0.0353; dinarji od 43.50 do 43.80; dolarji od 24.73 do 24.90; novi pol 20 frankov od 93. — do 94. — funt sterling od 120.70 do 120.90.

Konsorcij za vzdrževanje občinske službe občin Šrpenica in Žaga

RAZPIS SLUŽBE

Od 25. marca do 25. aprila t. l. je odprt natečaj za mesto tajnika tega konsorcija.

Letna plača L 6000. —. Aktivitetna doklada L 400. —. Dve draginski dokladi v meri, določeni za državne uradnike. Z ozirom na službo pri konsorciju, se lahko povisa plača za 30 %.

Predložiti je treba potrebna spričevala in natečajno pristojbino L 50. —.

SRPENICA, 25. marca 1926. (412)

Predsednik konsorcija: Rot Floriano.

Privatni detektivni zavod

v LJUBLJANI, Rimska cesta 9

prevzame naročilav najrazličnejših zasebnih zadevah. — Ivan Toplikar, višji kriminalni nadzornik v pokoju.

NOVA ZALOGA KOLES

100 koles za oddajo vedno pripravljenih od L 450. — naprej. Potrebščine in material za izdelovanje koles.

G. Miloch & C.
Trst, XXX ottobre 4

LESNA INDUSTRIJA „IN-LE“

Parna žaga - Prestranek sprejema

komislijska naročila na jelove žagance, morale, trame I. dr.

SEVER & C.

TRST

Via Machiavelli

št. 20

Prodaja semena KRMILNE PESE kakor tudi vsa druga KRMILNA, ZELENJADNA ter CVETLIČNA SEMENA garantirana, čista, prvovrstna po konkurenčnih cenah. — Postrežba točna.

KRONE po 2.10

plačuje

ALOJZIJO POVI, Piazza Garibaldi 2

prvo nadstropje

Pazite na naslov! Pazite na naslov!

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavnica in rezerva Dinarjev 60.000.000. —

Telefoni: 5-18, 22-28

PODRUŽNICA V TRSTU

CENTRALA V LJUBLJANI

Glavnica in rezerva Dinarjev 60.000.000. —

Telefoni: 5-18, 22-28

Obreduje vloge na vložnih knjižicah po 4 %, na tekočih računih po 4 ½ % vezane vloge po dogovoru. — Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obreduje po dogovoru. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice:

GORICA, Brežice, Celje,

Cernomelj, Kranj, Logatec

Maribor

Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo

Blagajna je odprta od 9½—12½, in od 14½—18

Podružnice:

Metković, Novi Sad, Ptuj,

Sarajevo, Split

Gospodarsko društvo pri Sv. M. Magd. zgornji št. 77

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

dne 11. aprila 1926 v društvenih prostorih ob 9. uri predpoldne.

DNEVNI RED:

1. Pozdrav predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika in nadzorništva.
4. Odobritev letnega računa.
5. Volitev predsednika, načelnštva in namestnikov.
6. Volitev nadzorništva in namestnikov.
7. Slučajnosti.

Na obilno udeležbo vabi

ODBOR.

Zobozdravnik

Med. U. dr. D. Sardoč

specijalist za ustne in zobne bolezni

perfekcioniran na dunajski kliniki

ordinira v TRSTU

Via M. R. Imbriani 16, I. (prej Via S. Giovanni)

od 9-12 in od 3-7

321

JAKOB BEVC

urarna in zlatavna

Trst, Campo S. Giacomo 5

Zlato kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah
Krone plačuje višje kot vsi drugi.
Zaloga raznovrstnih ur in zlatenine. (340)

Skladišče

352

Pohištva

dunajskega in lastnega izdelka po konkurenčnih cenah s prodajo na drobno in debelo

Semolich & C.

Via Cecilia De Rittmeyer št. 1

(Palata Rittmeyer)

vogal via C. Ghenga št. 12

Predno prodaste

KOŽE

339

kun, lisic, vider, divjih koz in druge divjačine kakor tudi domačih živali, vprašajte za ceno

FRANCA STRES

KOBARID

Zaloga usnja in vsakovrstnega obuvala, na drobno in debelo.
Blago prvovrstno. Cene zmerne.

Predno kaj nakupite, obiščite

Veliko skladišče pohištva

trvdke

ALESSANDRO LEVI MINZI

Via Rettori št. 1 — Via Makanton št. 7-13

Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva v veliki izbiri.

TRGOVSKO OBRTNA ZADRUGA v TRSTU

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom

VIA PIERLUIGI DA PALESTRINA 4, pritličje

Obreduje hranilne vloge, počenši s 1. januarjem 1926 po

5 %

230

Večje vloge, vezane na odpoved, po dogovoru.

Davek na obresti plačuje zavod sam.

Trgovcem in obrtnikom otvarja tekoče čekovne račune.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v Dinarjih ter jih obreduje najugodnejše.

Daje posojila na menično poroštvo, zastavo vrednostnih papirjev, ali dragocenosti in vknjižbe. Eskomptira trgovske efekte.

Uradne ure od 9-1 in od 3½-5½ pop.

Poštno-hran. račun št 11/1327. Telefon 16-04.